

УРОЧИЩЕ ВІДЬМАКІВ

1.

Не за синіми морями, не за чорними лісами, а в одному гетьманстві жив-проживав Любомудрик – веселий допитливий хлопчик, який хотів знати усе-усе на світі. Хата, де він жив з батьками, прихистилася у веселому садочку на окраїні невеличкого містечка. Одразу за містечком бігло собі вдалину незоране поле, поросле чарівними травами, а ще далі ковчалася у лісових хащах залізниця. По ній постійно гуркотіли вантажні і пасажирські потяги.

Любив Любомудрик бродити садом, особливо влітку, коли достигала малина й порічка, вишні й черешні, а потім і яблука з грушами. А це вже почав вибігати пограти й у поле, бо став дорослим. На полі ніхто нічого не садив і воно розсипалося вдалину острівцями білосніжних ромашок, кучерявилася червоною конюшиною, золотилося жовтогарячою пижмою, сизим хвощем і топольками рудавого кінського щавлю. Над ним часто зависав у повітрі коршун, орел, сам невеликий, але з величезними крилами. Інколи він раптово падав каменем униз і ніс удалину, кудись за небокрай, щось у своїх пазурах, а коли пролітав над їхнім садом, то півень кричав не своїм голосом, і кури з горобцями стрімголов шугали у кущі малини чи смородини.

– Не ходи далеко в поле, – інколи наказувала хлопцеві мама, вгледівши звідки він повертається. – Он бачиш, далеко-далеко – хата з хутірцем, колись, кажуть, жив там відьмак, що приносив людям багато горя. До нього неодноразово прилітав чаклун і Змій Горинич.

– А чому ж хату не розвалить? – цікавився Любомудрик.

– Навіщо? Хата добротна, ще стоятиме багато-багато років. Та й сім'я у ній живе наразі. Просто місце, де вона розташована, кажуть старі люди, зачароване – звідти чаклун ще в далекі часи послав на гетьманство закляття, і через те в нашому гетьманстві народжується дуже мало дітей, і вони часто хворіють.

– Може, їх Змій Горинич ще ненародженими забирає, – Любомудрик морщив носа, – бо на нашій вулиці живу лише я, Василько і Світланка. А Змій перебуває на службі у Чаклуна, або й навпаки, хіба я знаю, та обидва добра людям не приносять.

– Не знаю, не знаю, – знизувала мама плечима і йшла щось робити, а Любомудрик задумливо прямував у садок, де у нього була улюблена лавочка й стіл, всідався на неї й починав читати книжку, а коли відривався від книжки – розмірковував: «От знайти б того Змія Горинича, перемогти його, щоб на світ народилося багато малюків – хлопчиків і дівчаток, бо і в нього гарні батьки, а сестричку чи братика не знайдуть, бо до чаклунства доповнився ще й Чорнобиль, який, за словами дорослих, приніс людям на нашій землі немало бід».

Взагалі батьки у нього дійсно гарні – красиві, ще молоді, обидва були залізничниками. Ходили через поле до станції, там сідали в електричку та їхали за багато-багато кілометрів у Велике місто. Вони працювали позмінно – спочатку вдень, а через добу – вночі, у нічну зміну; тобто, люди сплять, а вони трудяться, заробляють на життя гроші, й тоді до Любомудрика приходила ночувати бабуся Одарка, або ж він ішов до неї. Бабуся жила поруч, через город, чомусь називала його пізньою дитиною, часто теплою рукою, теплою, навіть узимку, гладила по голові, годувала вранці манкою, примовляючи: «Не каша, а здоров'я дитини». Мабуть від неї він і виріс доладним, найбільшим у своєму третьому класі. А, взагалі, він манку не любив, а їв лише тому, що бабусі це подобалося. Вона, коли він снідав, обідав чи вечеряв, спиралася ліктем на стіл, а головою на долоню, задумливо дивилася на нього, і в очах у неї інколи проступали сльози: «Вилитий Іванко у дитинстві, ну вилитий Іванко», – шепотіла вона. Йому це подобалося чути, правда, він не знав, чому

вилитий, бо Іваном звали його тата, а той був невилитим, високим, струнким, вуса мав козацькі, які опускалися донизу, аж за підборіддя, і любив співати. Любомудрик перейняв від нього не одну пісню і також любив їх співати. А особливо запала йому до душі та, яку тато наспівував найчастіше, чи то про себе, коли трудився по господарству, чи коли до них приходили гості. Любомудрик її також інколи виводив у садку, якщо поруч не було нікого..

*Рече та стогне Дніпр широкий,
Сердитий вітер завива,
Додолю верби гне високі,
Горами хвилі підійма.
Ще треті півні не співали,
Ніхто ніде не гомонів,
Сичі в гаю перекликались,
Та ясен раз-у-раз скрипів.
Ще блідий Місяць на ту пору
Із хмари де-де виглядав,
Неначе човен в синім морі...*

Коли він співав цю пісню, то йому здавалося, що дерева по-особливому прислухаються до його голосу і починають голосніше шуміти, а кущі навпаки замовкають, перестають перебирати листочки, і ті ледь-ледь жебоняють, хвилюються, чи то прислухаються, чи то підспівують непомітно, по-своєму, по-деревинному, хтозна. Особливо йому чомусь подобалися слова про трьох півнів і про човен. Мама його завжди підправляла, коли він розпитував про них. Хотілося, щоб співали вони всі, але виходить у дійсності, що півень проспівав один раз, потім вдруге, а найголовніше – втретє, бо після нього, кажуть, ранок розплющує очі, позіхає і починає народжувати першими далекими, ледь помітними променями, день. А човен-Місяць гуляє у нього за вікнами на початку кожного місяця над золотим роздоллям даленіючого поля. Кра-а-сиво і триво-о-жно щомісяця на початку місяця пливе кудись, похитуючись поміж хмарами, або ховаючись за ними.

Навпроти їхньої хати жила Журочка, ой і підозріла особа, дуже підозріла жіночка. А підозріла тим, що завжди вихлюпувала воду з відра на вулицю, хоч Любомудрикова мама їй неодноразово зауважувала і прохала не робити цього, бо якщо людина уступить у розлиту на дорозі воду, винесену з двору, то з нею може все трапитися, навіть і негаразди, хоч вона цього й не хоче. Але та не слухала, а

продовжувала виливати воду, як і виливала. А ще вона була підозріла тим, що часто спостерігала за ним із-за паркану, або з-за хвіртки, коли він грався з Світланкою і Василем, або з кожним окремо. Стане і дивиться у шпаринку, лише ноги стирчать вниз між парканом і землею, немов стовпці для лавочки, обуті у довгі черевики сорок п'ятого розміру, як говорить його рідна бабуся Одарка, думає, що її не бачать. Еге, він все бачить, бо вже дорослий. А ще Журочка дружить із бабою Вороною, яка самотиною живе у самому кінці їхньої вулиці, якраз там, де та повертає на болото, по якому влітку жебонить, дзюркочучи на загатах, невеличка річечка – весною бурхлива, а в кінці літа така, що він її може перестрибнути з розгону. Р-раз, і на другому березі. «Дивні подруги...», – колись підслухав ненароком Любомудрик у своєї бабусі, коли та розмовляла з бабусяю Галею – своєю сусідкою, – Ворона весь час ходить у чорних хустинах, немов якась трагедія людства». Трагедію людства він розумів – це коли всім погано. Але, чому погано: у бабусі Галі коза Мірка постійно весело мекає до нього. Та і в самої Журочки півень постійно колошматить курей, а ті з кудкудахканням носяться-втікають у картоплиння на город. А сам він залетить на вишню, одна червона голова з великим червоним гребенем стирчить над високим парканом, і поглядає на вулицю й на нього, Любомудрика, мов господарка Журочка. Лише у неї ноги стирчать на видноті вниз, а у когута – голова – вгорі. Замахнешся на нього – кудкудаче – куд-куда, ко-ко-ко, ко-ко-ко, немов куриця, що знеслася, і крутить головою вправо-вліво, поглядаючи на вулицю то одним оком, то другим.

Одного разу бабуся Одарка наказала Любомудрикові одягнути святковий одяг – вони вдвох підуть у гості до її рідної сестри Катерини, яка живе далеченько від них, аж на Горанській. Так називали по-народному вулицю, тому, що вона набагато вища за інші вулиці їхнього містечка, іде вгору-вгору, а потім різко опускається вниз. Він не змусив себе чекати довго – за якусь годину умився, причепурився – хоч на парад святковий іди. Тато аж сміявся у вуса, хитро похитуючи головою: «Якби ти так до роботи, як на гульки». Мама ж заперечувала: «Ну, чого ти, він завжди нам допомагає: і води курям наносить, і посуд помие, і в хаті прибере, і в саду під яблунами бур'ян виполе». А Любомудрик промовчав: звідки тату знати, що до баби Каті потрібно ходити в гості, бо вона завжди пригощає смачними пиріжками, а ще у неї і морозиво в морозильці холодильника буває лежить, і вона не жадна. Любомудрик одягнувся святково, ба-